

เทศน์เช้า วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

พระอาจารย์สงบ มนัสสุนโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะนะ ฟังธรรมๆ ธรรมโอสธๆ เวลาหลวงปู่มันท่านเป็นโรคเสียดท้อง ท่านมี
ยาประจำตัวของท่าน แล้วท่านฉันของท่านประจำ ฉันแล้วฉันเล่าๆ พอมันไม่มีผลไง อ้าว! บัดนี้
ยาโยนเข้าป่าเลย แล้วท่านหายใจเข้าพุท หายใจออกธอของท่าน ท่านพิจารณาของท่าน เอา
ธรรมโอสธรักษาใจของท่าน เวลาพิจารณาขึ้นมานะ เวลาพิจารณาต่อสู่จิตมันสงบ

พอจิตสงบแล้วนะ แยกพิจารณาร่างกายธาตุขันธ์ เวลากายมันแยกออก กายกับใจแยก
ออกจากกัน ขาดกันโดยสัจจะโดยความจริง โดยมรรคโดยผล ไม่ใช่โดยจินตนาการ โดยคาด
โดยหมายใดๆ ทั้งสิ้น โลกนี้ราบหมดเลย บรรลุธรรมด้วย แล้วอาการใช้หายด้วย

นั่นธรรมโอสธ ธรรมโอสธเป็นส่วนหนึ่ง อริยสัจเป็นเรื่องอีกส่วนหนึ่ง

อริยสัจคือการจิตสงบแล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนา วิปัสสนาการรู้แจ้งในใจของตน รู้แจ้งในอะไร
รู้แจ้งในกิเลสต้นหาความทะยานอยาก โรคภัยไข้เจ็บมันอยู่ที่ธาตุ ๔ มีอยู่ที่ธาตุขันธ์ แล้วถ้าเรา
เป็นโรคกิเลส แล้วถ้ากิเลสมันรุ่มร่ามมากเกินไปเป็นโรคซึมเศร้า เป็นโรคซึมเศร้า เป็นโรคจิตเภท
เป็นโรค โรคกาย โรคใจ

ใจของเราตอนมีมันมีกิเลสต้นหาความทะยานอยากอยู่ เห็นไหม ภาวา หเว
ปญฺจกฺขนฺธา ชนฺธํถึงเป็นขันธมารไง นุ่นไม่ได้ นี่ไม่ได้ ไม่มีอะไรได้สักอย่าง ไม่มีอะไรถูกใจเลย
แต่ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าๆ ศึกษาแล้วนะ แล้วเทียบเคียง
เทียบเคียงในภาคปริยัติ ปริยัติมันเทียบเคียงได้

เราไปร้านขายยา ยาทุกขวด ยาทุกซองมันมีป้ายบอกเลย รักษาโรคนั้นๆ กินแล้วมันจะดี
อย่างนั้นๆ แล้วซื้อ หมอตีซื้อมา แพทย์ขึ้นมาก็อบเป็นเกือบตาย นี่ไง สิ่งที่มีนฉลากของยา
ศึกษาปริยัติมา ศึกษาปริยัติมานี้ฉลากของยา เราก็เปรียบเทียบขึ้นมา เปรียบเทียบเข้ามาในใจ

ของเรา เปรียบเทียบในใจของเรา เห็นไหม นั่นก็ผิดทั้งสิ้น เปรียบเทียบแล้วมันก็เข้าใจๆ ก็เข้าใจ
ในภาคปริยัติ นี่โลกียปัญญาๆ โลกียปัญญาก็พัวเพ้อกัน โลกียปัญญา ถ้าโลกุตตระละ

ถ้าโลกุตตระนะ มันจะเข้าใจได้หมด ว่าธรรมโอสธนี้เป็นเรื่องหนึ่ง ธรรมโอสธนะ แต่ถ้า
เป็นธรรมจักร เป็นความดำรงชอบ งานชอบ เพียรชอบ

งานชอบ งานชอบ เราทำงานอะไร เราทำงานเลี้ยงปากเลี้ยงท้องทั้งสิ้น เราทำงานมา
เพื่อปัจจัยเครื่องอาศัย เราทำงานเพื่อโลกธรรม ๘ มีลาภเสื่อมลาภ มียศเสื่อมยศ
ยศถาบรรดาศักดิ์ อยากเชิดชูบูชากันนั้น

ทำงานบูชาไฉนนั้นนะ แล้วจะเอาธรรมะ เวลาทำหน้าที่การงานอยากได้สมณศักดิ์ อยาก
ได้พัดยศ แล้วกิเลสมีงตายหรือเปล่า กิเลสมีงเห็นไหม

เวลาประพฤติปฏิบัติ ศึกษามาแล้ว ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าศึกษา
มาแล้ว ศึกษาเพื่อประพฤติปฏิบัติ ศึกษาหน้านั้นะทรงจำธรรมวินัย ธรรมะขององค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า เราศึกษาค้นคว้า เราจำของเรามา จำมาๆ จำมาเพื่อเป็นแนวทางเพื่อ
ประพฤติปฏิบัติ เวลามันจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา มันเป็นจริงในใจเราหรือไม่

ถ้ามันไม่เป็นจริงในใจของเรา มันบอกว่าตำราผิด พระพุทธเจ้าผิด คนอื่นสอนผิด

แต่เวลาหลวงตาท่านพูดนะ เวลาท่านอบรมสั่งสอน ท่านบอกว่า ถ้าใครภาวนาไม่ได้หรือ
ว่ามันมีปัญหา เดี่ยวจะพาไปฟ้องพระพุทธเจ้าว่าคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าไม่เป็นธรรม

จะพาไปฟ้องพระพุทธเจ้า แต่ก่อนจะพาไปฟ้องพระพุทธเจ้า มันต้องผ่านครูบาอาจารย์ที่
ท่านอบรมสั่งสอนมาก่อนว่ามันเป็นจริงหรือไม่

สะเหล่อ เเดินจงกรม นั่งสมาธิ ใจอย่างกับหมาตาย ทำพอเป็นพิธีไ้

เราศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามา ทุกคนถาม นั่งสมาธิภาวนาทำ
อย่างไรๆ

ก็นั่งขัดสมาธิไง กำหนดลมหายใจเข้า ลมหายใจออก เขานั่งขัดสมาธิ เขานั่งขัดสมาธิ ด้วยร่างกายไง แต่เขานั่งขึ้นมาเพื่อค้นคว้าหาหัวใจของตนไง ถ้าค้นคว้าหาหัวใจของตนนะ เวลาเห็นใจของตน เวลาจิตมันสงบขึ้นมาแล้ว โอ้โฮ!

ธรรมโอสถ เวลาหลวงปู่มั่นท่านพิจารณาของท่าน มันทำด้วยธรรมจักร ธรรมจักรเวลาพิจารณาไปแล้วธาตุขันธ์มันขาด แล้วพร้อมกับธรรมโอสถไง

นี่ก็เหมือนกัน เวลาเราพิจารณาของเรา เวลาทำความเข้าใจเข้ามา ใจสงบเข้ามา เวลามันสงบเข้ามา มันวางของมันได้ พอวางได้ นี่สัมผัสสมาธิไง เวลารวมใหญ่ๆ รวมใหญ่กับสมาธิมันแตกต่างกัน เวลาแตกต่างกันมันเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ

เขาบอกมันไม่มีอยู่ในพระไตรปิฎก มันมีแต่อภิญญา

ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ มันอยู่ที่วงกรรมฐาน ครูบาอาจารย์ที่ข้าของคล่องแคล่ว ว่องไว กำหนดรู้ได้ วัดได้หมดนะ มันรู้หมดนะ ถ้าไม่รู้จะผ่านมาได้ยังไง

คนแม่ครัวใหญ่ทำอาหารอยู่ในโรงครัว ทำครัวไม่เป็นหรือ แม่ครัวใหญ่เขารู้หมด เชฟมือหนึ่งเขายืนดูเฉยๆ เขาให้ลูกมือเขาทำ แล้วเดี๋ยวเขาชิม ชาดไฉ่ฉั่น ชาดไฉ่ฉั่น ชาดไฉ่ฉั่น

เวลาครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติแล้ว ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ ดูลิ เวลาмаวัด มีเด็กเล็กเด็กน้อยเข้ามา เราพามาเพื่อปลูกฝังนิสัยของเขา ใ้คนที่ภาวนาเริ่มต้นมันภาวนาไม่เป็น กว่าจิตมันจะสงบเข้ามา ขณิกะเล็กๆ น้อยๆ ขึ้นมามันตื่นเต้นมันดีใจของมันนะ มันฟูสะเทือนหัวใจเลย แต่เวลาครูบาอาจารย์ให้ตั้งสติไว้

เวลาหลวงตาท่านสอนหลวงปู่ลีไป หลวงปู่ลีไปลาท่านออกวิเวกไป

๑. ห้ามเทศน์

๒. ห้ามให้เบอร์ด

๓. ห้ามก่อสร้าง

ไอ้พวกนี้มันเป็นการไปกวน ไปทำให้การทำสมาธิของตนเอง การที่คนเราจะทำางานมันเลวร้ายไป มันหลงตัวมันเองไป มันทำให้เสียหายไป มันเป็นผลเสียทั้งนั้นนะ

แต่เวลาคนที่ภาวนาเป็นขึ้นไปแล้ว พอจิตมันสงบแล้ว อู้ฮู! มันอิมใจ มันอิมใจ มันอิมเอิบ มันอยากจะไม้ อยากจะบอกเขาว่าจิตฉันยอดเยี่ยม จิตฉันยอดเยี่ยม มันอยากจะไม้ พอไม้ไปแล้วนะ นี่ไง ไม้ให้เทศน์ ไม้ให้เทศน์เพราะอะไร พอไม้ไปแล้ว เฮ้ย! เขาเชื่อกูหรือเปล่าวะ

เวลาครูบาอาจารย์เราหลายองค์มาก หลวงปู่เจี๊ยะท่านเคยพูด ท่านบอกท่านแสดงธรรมๆ นี่แหละ แล้วท่านสงสัยในตัวท่านเองไ้ว่าอวดอุตตริหรือไม่ แล้วท่านนั่งตลอดรุ่ง สว่างหมดเลย ท่านบอกจบ นี่ไง เวลาตรวจสอบๆ คนเรานะ มันตรวจสอบได้

ไอ้นี้เหมือนกัน เวลาไม้ไปแล้วเขาเชื่อหรือเขาไม่เชื่อ แล้วจะไปบังคับให้เขาเชื่ออีกนะ ถ้าไปบังคับให้เข้าเชื่อ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านแสดงธรรมเอง กาลามสูตร ไม้ให้เชื่อ ไม้ให้เชื่อแม้แต่อาจารย์ของตนสอนนะ ไม้ให้เชื่อ ไม้ให้เชื่อ ให้ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติ ให้เชื่อผลของการกระทำนั้น

นี่ไม้ให้เชื่อ ไม้ให้เชื่อ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านสั่งไว้ไม้ให้เชื่อเลย แล้วเอ็งจะไปบังคับให้เขาเชื่อได้อย่างไร แสดงว่าเอ็งย้อนศรพระพุทธเจ้า ไม่เป็นความจริง

ถ้าเป็นความจริงนะ เวลาหลวงตาท่านพูดไ้ เราได้ทำหน้าที่ของเราแล้ว เวลาท่านแสดงธรรม ท่านได้แสดงธรรมแล้ว มันหน้าที่ของผู้ฟัง ผู้ฟังจะเอาไปย่อยเอาไปสลายเป็นสมบัติของตนหรือไม่ ถ้ามันไปย่อย ไปขับไปคิด ไปพิจารณา ถ้ามันไม่ได้สติปัญญาขึ้นมา นั่นก็กรรมของสัตว์ คนที่ฟังแล้วขึ้นขมยินดีก็มีมาก คนที่ฟังแล้วบอกชี้ไม้ๆ มันไม้เชื่อหรอก

คนไม้เชื่อก็ส่วนของคนไม้เชื่อ วาสนาของเขา เพราะเรื่องของหัวใจๆ เรื่องของความรู้สึกนึกคิดของคนมันไม้มีขอบเขตหรอก คำว่า “ไม้มีขอบเขต” แล้วขอบเขตมันแคไหน

เวลาหลวงตาท่านพิจารณาของท่าน เวลาสิ้นกิเลสไปแล้วนะ ท่านบอกหัวใจนี้ ธรรมธาตุใหญ่ครอบคลุมโลกธาตุ กามภพ รูปภพ อรูปภพ ครอบคลุมหมดเลย หัวใจยิ่งใหญ่ขนาดนั้นนะ แล้วเป็นอย่างไ้

ดูสิ อวกาศของจิต อวกาศของธรรมที่เวลาหลงตาท่านเทศน์ เทศน์เพราะอะไร เทศน์เพราะใจท่านเป็นไง ท่านรู้ไหม

แล้วไอ้พวกเราพวกไม่รู้ๆ เราก็พยายามประพฤติดิปฏิบัติของเรา การกระทำของเราไง ถ้าเป็นการกระทำของเรา นี่ไปร้านขายยา ร้านขายยา ยาทุกแขนง ยาทุกขนานมันมีป้ายบอกหมดเลย ศึกษาธรรมะของพระพุทธเจ้ามาหมดเลย แต่ยังไม่ได้อีกหัด ยังไม่ได้เป็นอะไรทั้งสิ้น ไม่ได้อะไรเลย ไม่ได้อะไรเลย มันได้แต่ประเพณีวัฒนธรรมของชาวพุทธ ได้แต่ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้แต่การกระทำในสังคมที่เป็นอย่างไรไป แต่ใจเราก็อ้างทุกข์ ทุกข์เพราะอะไร เพราะเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนถึงการไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย คนเรานี้ไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตายอีกเลยตลอดอนันตกาล ไม่มีในศาสนาไหน มีในพระพุทธศาสนาเท่านั้น

อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถตนเป็นที่พึ่งแห่งตนใน

เพราะจิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ แม้แต่เกิดในครรภ์ของมารดา พ่อแม่เลี้ยงดูมาก็เป็นเรื่องของสายนบุญสลายกรรม เวลาพ่อแม่ประพฤติปฏิบัติ ถ้าพ่อแม่เป็นพระอรหันต์ก็เป็นพระอรหันต์ในใจของพ่อของแม่ ถ้าเราจะประพฤติปฏิบัติก็เป็นพระอรหันต์ในใจของเรา เห็นไหม

อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ตนเป็นผู้ที่ปฏิบัติตน

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พุทธ ศาสนาพุทธถึงไม่เชื่อบงคลตี้นขาว ให้เชื่อในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เท่านั้น ไม่เชื่อใครทั้งสิ้น

ไอ้ดูแม่นๆ ไอ้ดูถูกต้อง ดูดีงาม...มึงก็ตาย คนดูก็ตาย หมอดูก็ตาย คนอะไรดูตายหมดนะ

แต่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย มันมีการกระทำอันนี้ขึ้นมาไง มันถึงว่าเป็น อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ ไม่มีสิ่งเคารพอื่นใดสูงส่งไปกว่าพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ไม่มีสิ่งใดเหนือกว่า ไม่มีใครยิ่งใหญ่กว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ

เจ้า ในบรรดาสัตว์สองเท้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประเสริฐที่สุด องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนเทวดา สอนอินทร์ สอนพรหม สอนทั้งหมด สอนเพราะอะไร

สอนเพราะเขามีสัมมาทิฐิ เขาสำนึกได้ เขาสำนึกได้ เขาเป็นทิพย์สมบัติ เขารู้ได้ เขาถึงมาฟังเทศน์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่มีจกาทิฐิ พวกเทวดามีจกาทิฐิก็มี พวกพรหมมีจกาทิฐิก็มี นั่นเขาก็ถือว่าตัวตนเขายิ่งใหญ่ เขายิ่งใหญ่กว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เขายิ่งใหญ่กว่า แต่ในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระอินทร์ พรหม เป็นผู้รับบาตร เด็กรับบาตร เด็กล้างบาตรพระพุทธรูปเจ้า

พระพุทธรูปเจ้ายิ่งใหญ่มาก แต่ยิ่งใหญ่มากในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจแต่ของเรา เราเป็นประเพณีวัฒนธรรม ประเพณีวัฒนธรรมเราก็เห็นได้โลกนี้ แต่เวลาเราเกิดมาปัจจุบัน ปัจจุบันธรรมะใด เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาสอนถึงทาน ศีล ภาวนา

ถ้าไม่มีการทาน ในบ้านเราอยู่ด้วยกันไม่ได้ พ่อแม่ให้ทานลูกทุกวัน ให้ทานการศึกษา ให้ทานอาหาร ให้ทุกๆ อย่าง ให้รู้จักทาน

ศีล เราไม่ผิดในครอบครัวใครทั้งสิ้น เราไม่ทำหัวใจใครให้แหลกเหลว เราไม่ทำให้สะเทือนใจในสามีภรรยาต่อกัน เราไม่ทำให้ใครสะเทือนใจ เราไม่ทำให้ใครสะเทือนใจ ศีลครอบครัวร่วมเย็นเป็นสุข

นี่ไง แล้วถ้ามีสมาธิไง ศีล สมาธิ ปัญญา

ศีล สมาธิ ปัญญาไง นี่พระพุทธศาสนา ที่เรามาวัดมาวากันนี้ มาวัดมาวาเพื่อทำบุญกุศลของเราให้หัวใจมันเข้มแข็ง คนเราเสียสละทานฝึกหัดหัวใจให้เข้มแข็ง พอมันเข้มแข็งเพราะอะไร เพราะมันมีการกระทำ มีนวัตร ใจมันหม่นของมัน

เราเสียสละทาน ถ้ามีสิ่งใดเกิดขึ้น เราต้องคิดว่าเราทำอย่างไร แล้วสิ่งที่เกิดขึ้นมันมีผลอย่างไร เรามีสติมีปัญญารึขึ้นมา ชีวิตของเราดีขึ้น ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่เรียบง่าย

ในมหายาน เขาไปถามอาจารย์เขาว่าให้แสดงธรรมสูงสุด

ไม่ทำชั่วใดๆ ทั้งสิ้น ทำแต่คุณงามความดี

นี่หัวใจของศาสนา ทำดี ไม่ทำชั่ว พยายามทำคุณงามความดีของเราๆ แต่ความดีมันมี
วุฒิภาวะ มันมีความสูงต่ำแตกต่างกันไป ความดีของโลก ความดีของโลกที่เราแข่งกันอยู่
นี้เสียสละทานๆ เสียสละทานด้วยเจตนาที่ตั้งงาม ปฏิภาณ เราได้มาด้วยความถูกต้องชอบธรรม
เรามีเจตนาที่ยากถวายทาน เราถวายแล้วเราปลื้มใจของเรา ผู้รับ รับด้วยเจตนาที่สะอาด
บริสุทธิ์ ใช้สอยด้วยความจำเป็น ที่เหลืออะไร เก็บไว้เป็นประโยชน์ต่อไป ไม่มีสิ่งใดขาดตก
บกพร่อง นี่ไง สิ่งนี้มันเป็นสิ่งที่สะอาดบริสุทธิ์ แล้วเราทำของเรา เราฝึกหัดของเรา นี่ระดับของ
ทาน

แล้วระดับของทาน ได้ยินได้ฟังตอกย้ำหัวใจของเรา พอตอกย้ำหัวใจของเรา พัฒนาใจ
ของเราๆ เพราะธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกเลย การเสียสละทาน การ
เสียสละทานมันเป็นการไปตัดความตระหนี่ถี่เหนียว

ความตระหนี่ถี่เหนียวคือความเห็นแก่ตัว ความคิดว่าของกูๆ กูแน่ กูยิ่งใหญ่ กูยอดเยี่ยม
นี่แหละ แต่เราเสียสละของเราไปๆ แล้วฟัง ยิ่งใหญ่หรือเปล่า ถ้าไม่มีพระ เราจะมีโอกาสทำทาน
ใหม่ ไม่มีสังคม เราจะมีโอกาสได้ทำบุญกุศลใหม่ ไม่มีคนรอบข้าง จะมีเราขึ้นมาได้อย่างไร

ใครยิ่งใหญ่ ใคร

แต่ถ้าเราทำคุณงามความดีของเราๆ มันคิดได้

มีคนมากมายไปอยู่เมืองนอก แล้วไม่มีพระไม่มีเจ้าให้ทำบุญ เขามาบ่นพร่ำเพ้อ
ตลอดเวลา เห็นไหม ถ้ามีเองคนเดียวเองทำอะไรได้ แต่ถ้ามันมีภิกษุ นี่ไง ภิกษุ มีภิกษุผู้ทรงศีล
เลี้ยงชีพด้วยชอบ เลี้ยงชีพด้วยปลีแข้งๆ เราเสียสละทาน เสียสละทานนี่คือการให้ชีวิต การให้
ชีวิตสืบต่อไป

สืบต่อไปทำไม สืบต่อไปไว้โกงเขาหรือ

สืบต่อไป ถ้าผู้ที่ประพฤติปฏิบัติดีนะ ภิกษุทำภักติกเสร็จแล้ว ผู้ที่ทำมานานได้ก็เข้าสู่ฌาน
นั้น ผู้ที่มีสติปัญญาที่เริ่มต่อจากนั้นไป ใจของสงฆ์ๆ ใจ ทำภักติก กิเลส อยู่ หลับ นอน เสมอ

ภาคกัน เป็นความเสมอภาคของชีวิต แล้วผู้ทรงศีลๆ เราเสียสละทานเพื่อผู้ทรงศีลนั้น ผู้ทรงศีลนั้น หัวใจของเรามันพอใจจะทำไม

เทวดาถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “ควรทำบุญที่ใด”

“ควรทำบุญที่เธอพอใจ”

ถ้ามันพอใจ ก็เลสมันเปิดให้พักหนึ่ง แล้วพอกิเลสมันตื่นขึ้นมาละ มันก็ไม่ถูก นี่ก็ไม่ได้ นั่นก็ไม่ควร ไม่ทำอีกแล้ว

เธอควรทำที่เธอพอใจ

พอใจ นี่ไง เพราะความคิด เจตนาที่อยากเสียสละมันเกิดขึ้น ถ้าไม่รีบทำ เดียวกิเลสมันจะปิด แล้วมันจะไม่มีโอกาส

แต่ถ้าวัดผลละ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านถึงบอกว่า ทำกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ประเสริฐที่สุด เพราะเอกนามกมีหนึ่งเดียวเท่านั้น ๘๐ ปี ๔๕ ปีที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าดำรงชีพอยู่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบริณพพานไปแล้ว เ็งไม่มีโอกาสแล้ว

อันดับที่ ๑ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

อันดับที่ ๒ พระปัจเจกพุทธเจ้า

แล้วก็พระอัครสาวก พระอรหันต์ พระอนาคามีต่างๆ

ถ้าไม่มี ไม่มีพระเลย หรือมีแต่น้อย เรามีทานของเรา เราตั้งเจตนาว่า ของของเราหามา ด้วยน้ำพักน้ำแรง เราเคารพพระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์ มีเจตนาอยากจะทำบุญกุศล สิ่งที่เราได้มานี้ เราเสียสละเพื่อพระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์ แล้วเสียสละไป นี่ไง เวลาสังฆทานๆ ใจ

เวลาถ้าไม่มีสิ่งที่เราไว้ใจได้ ให้ทำสังฆทาน เพราะสังฆทานเป็นของสาธารณะ สาธารณะแก่สงฆ์นั้น แก่สงฆ์นั้นนะ แต่ถ้าของเราไม่มี เราคิดของเราอย่างนั้น เพราะมันเป็น

โอกาสของเรา การกระทำของเรา เราหายใจเข้า หายใจออกทุกวัน นี่ก็เหมือนกัน การกระทำของเราเพื่อหัวใจของเรา เราควรจะส่งเสริมให้หัวใจของเราได้มีที่พึ่งที่อาศัย ได้มีความอบอุ่นใจ

บุญ บุญคือความอบอุ่นของใจ บุญคือความอบอุ่น ทำแล้วสบายใจ ทำแล้วดีใจ เพราะใจมันดี ทุกอย่างดีหมด

ถ้าใจมันแล้ว ใจมันร้ายนะ ใจมันคิดทำลายคนนะ แม้แต่เวลาซึมเศร้า คิดจนทำลายตัวเองได้ คิดจะทำลายตัวเองก็ยิ่งได้ คิดทำลายใครก็ได้ การทำลายตัวเองถึงเป็นบาปมหันต์ไ้

เวลาทำลายคนอื่น ทำลายเขาเจ็บช้ำน้ำใจ เวลาทำลายตัวเองๆ แล้วเวลาพระ ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ การทำลายคือการฆ่าเวลาไป ๒๔ ชั่วโมง เอ็งทำอะไรบ้าง ๒๔ ชั่วโมง มึงฆ่าเวลาไปโดยเปล่าประโยชน์แล้ว

ถ้ามันทำได้ๆ เราไม่ฆ่า ไม่ทำลายใดๆ ทั้งสิ้น เราพยายามฝึกหัดของเรา ตั้งสติปัญญาของเรา แล้วตั้งกติกากับเรา ให้เราทำคุณงามความดี ทำคุณงามความดีเพื่อประโยชน์กับเรา

จะสรุปลงได้ว่า อตุตา หิ อตุตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ตนเป็นผู้กระทำ แต่มันอยู่ที่วุฒิภาวะสติปัญญาของคนสูงหรือต่ำทำคุณงามความดีให้กับหัวใจเราได้มากน้อยขนาดไหนอยู่ที่อำนาจวาสนาของคน เอวัง